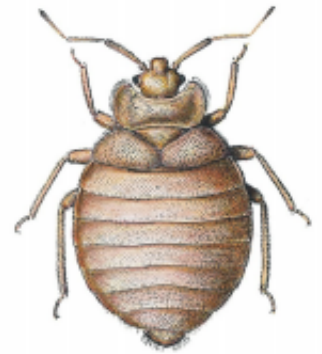

Veggedyr

(*Cimex lectularius*)

Veggedyrene har levd sammen med oss siden den gang vi delte hule med flaggermusene. På 1930-tallet var veggedyr et stort problem i Norge, men da insektmidlene kom på 1940- og 50-tallet ble veggedyrplagen slått tilbake. Siden 2000-tallet har imidlertid problemene økt betraktelig. Vi finner ofte veggedyr på overnattingssteder som hoteller, herberger, campinghytter, studentboliger og andre steder det er stor gjennomtrekk av mennesker. Vi reiser også mer og tar med veggedyr hjem.

Veggedyrbitt

Veggedyr biter helst på utildekket hud. Ofte får vi 2-3 bitt på samme sted dersom veggedyret blir forstyrret. De sprøyter inn et antikoagulerende stoff når de suger blod. Allergiske reaksjoner på dette stoffet er årsak til kløe og utslett. Kroppen må utvikle allergireaksjonene, så de første bittene merkes ikke. Derfor trengs det ofte gjentatte bitt over lengre tid i starten før kroppen reagerer. Noen mennesker reagerer lite på bittene, andre kraftig. Veggedyrbitt overfører ikke sykdommer.

Bekjempelse av veggedyr

De seinere åra har veggedyra blitt vanskeligere å bekjempe. De begynner å bli resistente mot kjemikalene som brukes. Kulde benyttes ofte mot veggedyr nå. Sengetøy, madrasser og møbler fryses ned. De veggedyrene som sitter i sprekker i sengebunn, bak lister etc. i rommet frysebehandles med flytende karbon-dioksyd som sprøytes inn i sprekker og hulrom. Varme kan også benyttes. Sengeklærne vaskes på 60 °C. Tørkeskap, tørketrommel, varmeskap eller badstu kan benyttes til mindre gjenstander. Rommet behandles med damp som sprøytes inn i sprekker og hulrom.

Når kan rommet tas i bruk igjen?

Etter behandlingen er de fleste veggedyrene døde. Imidlertid risikerer vi at noen har overlevd, kanskje fordi de tålte sprøytemiddelet eller fordi de hadde gjemt seg på steder som ikke ble behandlet. Derfor kan vi ikke være sikre på at rommet er fritt for veggedyr. Det hjelper ikke å stenge av rommet en periode. Hvis ingen sover i rommet vil ikke veggedyrene røre på seg, dermed vil de ikke få sprøytemiddel på seg, i tillegg er de også vanskeligere å oppdage. Siden veggedyr kan leve uten blod i 2 til 12 måneder, avhengig av temperaturen, hjelper det ikke å holde rommet stengt lenge. Dersom rommet stenges av mer enn en uke vil alle overlevende veggedyr være sultne og første overnattingsgjest blir bitt av alle veggedyrene. Derfor bør rommet benyttes etter behandling, men følges opp nøye.

Formering hos veggedyr

Veggedyret foretrekker menneskeblod, men kan leve på blod fra fugl og andre pattedyr. Egget limes til underlaget der veggedyrene gjemmer seg, og fra disse klekkes en liten nymfe som ligner det voksne veggedyret. Nymfen må ha et blodmåltid før den kan gå inn i neste nymfestadium. De har 5 nymfestadier. De voksne veggedyrene parer seg, og hunnen må ha et blodmåltid før hun kan legge egg. Generasjonstiden fra egg til voksen er 5 uker eller mer, avhengig av temperatur og blodmåltider. Hunnen legger ca. 30 egg pr. uke. Veggedyrene suger blod ca en gang i uka dersom de har muligheten. I et oppvarmet rom kan de leve i 2-3 måneder uten blod, i et kaldt rom kan de leve i opptil et år. Etter å ha spist, gjemmer veggedyret seg i trange sprekker. Neste gang de går for å suge blod legger de igjen en svart liten avføringsflekk utenfor sprekken. Disse flekkene avslører at det er veggedyr på stedet.

Naturlig størrelse:

Veggedyr på overnattingssteder

Veggedyr lager mest problemer for overnattingsbransjen. Gjester som blir bitt eller finner veggedyr på rommet blir sinte og overnattingsstedet får skylden. Men veggedyrene er brakt inn av tidligere gjester uten at overnattingsstedet vet det. Når veggedyr i tillegg er vanskelig å oppdage tidlig, får overnattingsstedet problemer. Siden bitt ikke merkes før etter flere dager, kan et overnattingssted få skylda for veggedyrbitt som gjesten fikk på et tidligere overnattingssted. Overnattingsstedet må derfor ha gode inspeksjonsrutiner slik at veggedyrene oppdages tidlig.

Veggedyr på utenlandsk

Norsk:	Veggedyr	Hollandsk:	Bedwants
Svensk:	Vägglus	Fransk:	Punaise
Dansk:	Væggelus	Italiensk:	Cimice
Finsk:	Seinälude	Spansk:	Chinche
Engelsk:	Bed Bugs	Polsk:	Pluskwa
Tysk:	Bettwanze	Litauisk:	Patalinė blakė